

Használati útmutató Sugárzásmérő készülék DT-9501

Verzió: 1.0

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés	3
2	Biztonsági előírások	3
3	Műszaki adatok	4
4	Rendszerleírás	5
4.1	A műszer	5
4.2	Kijelző	5
5	Útmutató	5
5.1	α , β , γ -sugárzás választókapcsoló	5
5.2	Be-/ki gomb / Háttérvilágítás gomb 6	6
5.3	Sv/h vagy rem/h és aktuális dózisteljesítmény választógomb	6
5.4	Kumulált Sv dózis	6
5.5	Kumulált dózisteljesítmény gomb	6
5.6	Beütésszámoló funkció	7
5.7	Beütésszámoló gomb / cps és cpm beütésszám mértékegység választógomb	7
5.8	Menübeállítások	7
5.9	Dátumbeállítás	7
5.10	Időbeállítás	7
5.11	Riasztási határérték beállítása (205 μ Sv/h előre beállított érték)	8
5.12	Hangjelzés be- és kikapcsolása	8
5.13	Átlagérték mérési idő beállítása (30 másodperc előre beállított érték)	8
5.14	Az adatok mentése (SAVE)	8
5.15	Adatátvitel Bluetooth (BT) kapcsolaton keresztül	8
5.16	Elemcsere	8
6	Hulladékkezelés	9
7	Kapcsolat	9

HASZNÁLATI ÚTMUTATÓ

1 Bevezetés

Köszönjük, hogy a DT-9501 típusú PCE sugázmérő műszert választotta.

A DT-9501 sugázmérő műszer a gyógyszeriparban és a környezetvédelem területén, kőfejtőkben, laborokban és erőművekben, mentőegységeknél, kőolajraktárakban, fémfeldolgozó létesítményekben és még sok más területen kerül felhasználásra. Ennek a kézreálló sugázmérő műszernek a segítségével kimutatható az α -, β - és γ -, valamint a röntgensugárzás is. Ennek során számíthat a nagy mérési pontosságra. A háttérvilágítással rendelkező, nagyméretű, nagyfelbontású LCD-kijelzőn sok hasznos indikátor kerül kijelzésre. Ezen kívül a műszer belső memóriával van ellátva, amely maximum 1000 mérési adat rögzítésére alkalmas. Ezeket az adatokat ez után automatikusan vagy manuálisan lementheti. A Bluetooth-csatlakozón keresztül egészen egyszerű a mérési értékek számítógépre történő valós idejű átvitele, és a műszerrel szállított szoftverrel történő szerkesztése és kiértékelése.

Magyarázat:

Sievert (rövidítés Sv, átszámítás: 1 SV = 100 rem)

rem (ekvivalens dózis)

$\mu\text{Sv/h}$ (a dózisteljesítmény mértékegysége)

1 Sv = 100 rem

1 rem = 1 cSv = 10 mSv

1 uR/h = 10 uSv/h

1 mR/h = 10 mSv/h

cps: impulzus per másodperc

cpm: impulzus per perc

2 Biztonsági előírások

Mielőtt első alkalommal használatba veszi a műszert, figyelmesen olvassa el ezt a használati útmutatót. A műszert csak alaposan képzett személy használhatja.

Ezt a felhasználói kézikönyvet minden garancia nélkül a PCE Deutschland adja ki.

Vegye figyelembe az alábbi biztonsági szimbólumokat.

A kezelésnek meg kell felelnie a műszaki leírásokban megadott követelményeknek.

Ez a szimbólum a radioaktív sugárzásra utal. Óvatosságra int, és felhívja a figyelmet a használati útmutató betartásának szükségességére, amikor a sugárforrás közelében tartózkodik.

Kifejezetten hivatkozunk az általános szerződési feltételeink között megtalálható általános garanciális feltételeinkre.

Kérdései esetén vegye fel a kapcsolatot a PCE Deutschland GmbH-val.

HASZNÁLATI ÚTMUTATÓ

3 Műszaki adatok

Sugárzástípusok	α-, β-, γ- és röntgensugárzás
Mérési tartományok	
Dózisteljesítmény	0,01 .... 1000 μSv/h
Időegységenkénti beütésszám	0 ... 30000 cpm, 0 ... 5000 cps
Kumulált dózis	0,001 μSv ... 9.999 Sv
Kumulált beütésszám	0 ... 9.999
Érzékenység	108 beütés vagy 1000 cpm/mR/hr 1 μSv/h kobalt-60 sugárzás esetén
Alfasugárzás	4 MeV-től
Bétasugárzás	0,2 MeV-től
Gammasugárzás	0,02 MeV-től
Röntgensugárzás	0,02 MeV-től
Pontosság	< 10 % (kevesebb mint 500 μSv/h) < 20 % (kevesebb mint 600 μSv/h)
Érzékelő	halogénnel töltött detektor
Kimeneti port	Bluetooth
Átlagérték mérési idő	manuális vagy automatikus, beállítható 2 és 12 másodperc között
Kijelző	digitális LCD kijelző oszlopdiagram kijelzéssel
Riasztás funkció	szabadon választható érték, akusztikus riasztás
Normál sugárzásérték természetes környezeti feltételek mellett	0 ... 0,2 μSv/h
Belső memória	1000 mérési adat automatikus vagy manuális mentése
Szoftver	Valós idejű adatátvitel, elemzés és felvétel
Üzemi hőmérséklet	-40 ... +75 °C
Áramellátás	3,6 V Nagyteljesítményű Li-elem
Méret	200 x 70 x 45 mm
Súly	206 g

4 Rendszerleírás

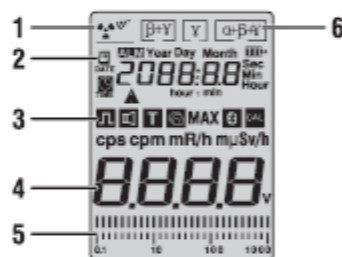
4.1 A műszer

- 1 Érzékelőablak (Geiger-Müller számlálócső)
- 2 Forgókapcsoló a γ , β + γ , α + γ + β -sugárzásméréshez
- 3 Nagy LCD-kijelző háttérvilágítással
- 4 SETUP-gomb (a dátum, idő, riasztási érték, hangjelzés hangerő, átlagérték mérési idő, Bluetooth beállításához)
- 5 Felvételgomb az adattárolóhoz / lefelé gomb a paraméterbeállításához
- 6 BE-/KI gomb / Háttérvilágítás gomb
- 7 Gomb a Sv/h vagy rem/h mértékegységek kiválasztásához
- 8 ENTER-/jóváhagyógomb
- 9 ESC-/befejezés gomb (a beállításmódba való visszalépéshez)
- 10 Elemtöltöttség-kijelző / felfelé gomb a paraméterbeállításokhoz (UP)
- 11 Kumulált mérés gomb (mértékegység Sv) / időmérés gomb
- 12 Beütésszámoló / gomb a cps és cpm egység kiválasztásához

4.2 Kijelző

- 1 Radioaktív sugárzás szimbóluma
- 2 Dátum és idő kijelzés valós időben
- 3 Mérési funkció kijelzése
- 4 Mérési érték és mértékegység kijelzése
- 5 Oszlopkijelzés a mérési értékekhez
- 6 A mért sugárzástípus kijelzése

5 Útmutató

5.1 α , β , γ -sugárzás választókapcsoló

1. A γ -sugárzásra állításhoz állítsa a kapcsolót középállásba.
2. A γ + β -sugárzásra állítsa a kapcsolót balra.
3. Az α + γ + β -sugárzásra állítsa a kapcsolót jobbra.
4. A röntgensugárzás bármely pozícióban mérhető. Középső kapcsolóállásban az α - és β -sugárzás blokkolva van, kivéve, ha a műszer nagyon közel van a sugárzásforráshoz.

Figyelem: Óvatosan forgassa a kapcsolót annak érdekében, hogy ne károsodjon az érzékelő. Normál körülmények között a műszer akkor méri gyorsan és pontosan a sugárzásértékeket, ha az érzékelő ablaka közvetlenül a sugárzásforrásra van irányítva.

5.2 BE-/KI gomb / Háttérvilágítás gomb

1. Tartsa a BE/KI-gombot kb. 2 másodpercig lenyomva. Ennek hatására megszólal egy rövid hangjelzés, és az LCD kijelző bekapcsolódik. Ennek ismételt kikapcsolásához tartsa a gombot ismét 2 másodpercig lenyomva.
2. Ha a bekapcsolás után megnyomja a BE-/KI gombot, akkor bekapcsolódik az LCD-kijelző háttérvilágítása. A gomb újbóli megnyomásával a háttérvilágítás kikapcsolódik. Az energiatakarékosság érdekében a háttérvilágítás a bekapcsolás után automatikusan kikapcsolódik.

5.3 Sv/h vagy rem/h és aktuális dózisteljesítmény választógomb

1. Normál üzemmódban az aktuális mérési érték $\mu\text{Sv/h}$ mértékegységben történő leolvasásához nyomja meg ezt a választógombot. A mérési értékek megjeleníthetők adat- vagy oszlopdiaformátumban. A kijelző alján látható oszlopdiaagram alkalmazkodik a mérési érték ingadozásaihoz. **Vegye figyelembe, hogy:** ha a mérési érték túl alacsony, az oszlopdiaagram helyén egy egyenes vonal látható.
2. A mértékegységek átkapcsolásához nyomja meg egyszer ezt a gombot. Az átszámítás a $10 \mu\text{Sv/h} = 1 \text{ mRem/h}$ képlet alapján történik.

5.4 Kumulált Sv dózis

A műszer adott időre vonatkozó kumulált dózis mérésére és rögzítésére is alkalmas. Kisebb tartományban az értékek kijelzése μSv mértékegységgel történik, nagyobb dózisteljesítmények esetén az átszámítás mSv vagy Sv mértékegységbe automatikusan történik.

5.5 Kumulált dózisteljesítmény gomb

1. A kijelzőn a dózisteljesítmény (μSv) szimbólumával jelzett kumulált dózisteljesítmény üzemmód indításához nyomja meg az SV gombot. Ha még egyszer megnyomja a gombot, akkor elindul az időmérés üzemmód (60 perc az előre beállított érték). Az üzemmódból való kilépéshez nyomja meg még egyszer ugyanezt a gombot. Megszólal egy hangjelzés, és az aktuális kumulált mérési érték megjelenik a kijelzőn. Ha még egyszer megnyomja a gombot, a műszer visszalép a kumulált dózisteljesítmény kiszámításának üzemmódjába.
2. Időmérés üzemmódban a mérési idő beállításához tartsa 2 másodpercig lenyomva a gombot. Ekkor a kijelzőn látható a dózisteljesítmény (μSv) és az időegység szimbóluma (min). Ekkor három számjegy kerül kijelzésre, ahol az előre beállított érték 060 (60 perc). Maximum 999 perc állítható be. Az első hely (százás helyiérték) villog, és

a **SAVE** és **ENTER** gomb segítségével beállítható. A tízes helyiérték beállításához nyomja meg egyszer a

LEFT gombot. Az egyes helyiérték beállításához nyomja meg ismét a

LEFT gombot. Az előző beállításához való visszalépéshez nyomja meg az **ESC** gombot

vagy nyomja meg még egyszer a **LEFT** gombot a beállított idő jóváhagyásához és megjelenítéséhez.

Ha még egyszer megnyomja a **LEFT** gombot, akkor a kumulált dóziszszámítás üzemmódjába kerül, és az „IDŐ“-szimbólum balra fent villogni kezd. Az érték

a **SAVE** és **ENTER** gomb segítségével állítható be.

Ha beállította a mérési időt, akkor a mérés végén rövid sípoló hangjelzés hallható. Kijelzésre kerül a kumulált dózisérték, és rövid időre megjelenik az „IDŐ“-szimbólum. Ha még nem járt le a beállított idő, akkor az SV gomb megnyomásával az időtől független kumulációs üzemmódba vagy rögzítés üzemmódba jut. Ha lenyomva tartja ezt a gombot, akkor visszajut az időmérés üzemmódba.

A mérés megállításához:

Ha nem időmérés üzemmódban van, akkor a kumulált mérés megállításához nyomja meg egymás után 2-szer az SV gombot. Időmérés üzemmódban nyomja meg a gombot röviden a kumulált mérés megállításához. Válasszon egy másik üzemmódot a mérési eredmények lenullázásához.

5.6 Beütésszámoló funkció

Ezt a digitális multifunkciós műszert Geigerszámlálóként is használhatja. Ezzel a beállítással a műszer csak a beütéseket érzékeli, menti és számítja. Nem jelez ki értékeket Sv-ben (ekvivalens dózis mértékegysége, 1 Sv = 100 rem). A műszer az összes beütésszámot mutatja a kijelzőn.

5.7 Beütésszámoló gomb / cps és cpm beütés mértékegység választógomb

1. Beütésmérés üzemmódban a beütések a számlálócsőben történő folyamatos mérés után kerülnek átalakításra időegységenkénti beütésszámmá. Nyomja meg 2-szer a CPS/CPM-gombot az időegységenkénti beütésszám két mértékegysége közötti választáshoz.

CPS: beütések száma másodpercenként

CPM: beütések száma percenként

2. Nyomja meg még egyszer a CPS/CPM gombot a beütésszámoló módba lépéshez. Kijelzésre kerül a beütés szimbólum. A számolási folyamat befejezéséhez nyomja meg még egyszer a CPS/CPM gombot. Egy sípoló hang jelzi, hogy a műszer idő-impulzusszámlálás módban van. A kijelzőn villog a beütés- és az időszimbólum. A beütésszámlálás megállításához nyomja meg ismét a gombot. A gomb ismételt megnyomásával visszatérhet a CPS-beütésszámlálás funkcióhoz.

A mérés megállításához:

Ha nem időmérés módban van, akkor a kumulált mérés megállításához nyomja meg ismét röviden a CPS/CPM gombot. Időmérés üzemmódban nyomja meg az időmérés közben a gombot röviden a kumulált mérés megállításához. Válasszon egy másik üzemmódot a mérési eredmények lenullázásához.

5.8 Menübeállítások

A menübeállítások módba lépéshez nyomja meg a SETUP gombot. Az alábbi

beállításokra van lehetőség: dátum, idő, riasztás, hangjelzés , átlagméréshez tartozó idő (T), vezeték nélküli Bluetooth-adatátvitel (BT). Gombnyomás nélkül eltelt 1 perc után a műszer automatikusan visszaáll „µSv/h“-mérésmódba.

Dátumformátum: év, hónap, nap

Időformátum: óra, perc, másodperc

Riasztási határérték: 1 – 999 µSv/h, előre beállított érték 205 µSv/h

Hangjelzés: BE / KI

Idő beállítása az átlagos sugárzás méréséhez: 8 ... 120 másodperc. A beállítás módosíthatja a műszer reakcióidejét. Megnövekedett dózisteljesítmény esetén a műszer automatikusan arányosan csökkenti az aktuális átlagidőt. Ha 8 másodpercet állított be, és a sugárzás intenzitása nagyobb 5 µSv/h-nál, akkor a reakcióidő legjobb esetben 2 másodperc. A gyári beállítás 30 másodperc.

Bluetooth-adatátvitel: BE / KI.

5.9 Dátumbeállítás

1. Nyomja meg egyszer a SETUP gombot. Válassza ki a FEL és LE gombbal a „DATE“ lehetőséget. A „DÁTUM“-szimbólum villog. Hagyja jóvá a választást az ENTER gombbal. Nyomja meg az ENTER-gombot még egyszer az év, hónap és nap beállításához. Amikor pl. villog az „év“, akkor a FEL, illetve LE gomb megnyomásával módosíthatja az értéket, és hagyja jóvá a választást az ENTER gombbal.
2. Nyomja meg az ENTER gombot a hónap a beállításához. Amikor villog a „hónap“, növelje vagy csökkentse az értéket a FEL és a LE gomb segítségével. Hagyja jóvá a választást az ENTER gombbal.
3. Nyomja meg még egyszer az ENTER gombot a nap beállításához. Járjon el ezután a fenti leírás szerint.
4. A beállítások befejezése után nyomja meg a SETUP gombot a főmenübe való visszalépéshez, vagy válassza ki a következő beállítást, vagy nyomja meg az ESC gombot a befejezéshez.

5.10 Időbeállítás

Nyomja meg egyszer a SETUP gombot. Válassza ki a FEL és LE gombbal a „TIME“ (idő) lehetőséget. Végezze el a dátumbeállításnál leírt lépéseket.

5.11 Riasztási határérték beállítása (205 $\mu\text{Sv/h}$ az előre beállított érték.)

1. Nyomja meg egyszer a SETUP gombot. Válassza ki a FEL és LE gombbal a „ALM“ (riasztás) lehetőséget. Villog a „RIASZTÁS“-szimbólum. Hagyja jóvá az ENTER-gomb egyszeri lenyomásával a választást, vagy nyomja meg kétszer az ENTER gombot az egyes, tizes és a százasképző beállításához. Amikor villog az adott helyiérték, akkor a FEL és a LE gombbal beállíthatja az értéket. Amikor befejezte a beállítást, nyomja meg a [SETUP] gombot a főmenübe való visszatéréshez.
2. Amikor a mérési érték meghaladja a beállított határértéket, megszólal egy folyamatos sípoló hang.

5.12 Hangjelzés be- és kikapcsolása

1. Nyomja meg egyszer a SETUP gombot. Válassza ki a FEL és a LE gombbal a szimbólumot. A szimbólum villog, és jóváhagyhatja az ENTER gombbal. Villog az „OFF“ és az „ON“.
Végezze el a beállítást a FEL, ill. a LE gomb segítségével. Hagyja jóvá a választást az Enter gombbal. Nyomja meg ez után a SETUP gombot a főmenübe való visszatéréshez, válassza ki a következő menüt, vagy nyomja meg az ESC gombot a befejezéshez.
2. Sugárzás észlelése esetén ketyegő hang hallható. Minél erősebb a sugárzás, annál gyorsabb a ketyegés.

5.13 Átlagérték mérési idő beállítása (30 másodperc előre beállított érték)

1. Nyomja meg egyszer a SETUP gombot. Válassza ki ez után a FEL és a LE gomb segítségével a „T“ lehetőséget. Ekkor villog a „T“-szimbólum. Hagyja jóvá a választást az ENTER gombbal. Nyomja meg még egyszer az ENTER gombot az éppen villogó egyes, tizes és százasképző FEL és LE gombbal történő beállításához.
2. A beállítások elvégzése után nyomja meg a SETUP gombot a főmenübe való visszatéréshez, válassza ki a következő menüt vagy nyomja meg az ESC gombot a befejezéshez.

5.14 Az adatok mentése (SAVE)

1. Nyomja meg egyszer a SAVE gombot. Az aktuális dózisteljesítmény automatikusan mentésre kerül. Rögzítés üzemmódban kétpercenként rögzítheti a mérési értékeket. Ennek során maximum 1000 adatrekord menthető el (beleértve a valós idejű adatokat, időt, mérési értéket és mértékegységet). Amikor a tárhely megtelt, a műszer automatikusan felülírja az először tárolt adatrekordokat.
2. A „SAVE“ gomb ismételt megnyomásával kiléphet az adatmentés üzemmódból.

5.15 Adatátvitel Bluetooth (BT) kapcsolaton keresztül

1. Nyomja meg egyszer a SETUP gombot. Válassza ki a FEL és a LE gombbal a „BT“-szimbólumot. A szimbólum villog, és jóváhagyhatja az ENTER gombbal. Villog az „OFF“ és az „ON“.
Végezze el a beállítást a FEL, ill. a LE gomb segítségével. Nyomja meg ez után az ESC gombot a befejezéshez. Ekkor a kijelzőn látható a „BT“-szimbólum.
2. Ha az adatátvitel közben nem nyomja meg a SAVE gombot, akkor ez valós időben történik.
3. Ha ellenben megnyomja a SAVE gombot, akkor a mért adatok az adatátvitel közben automatikusan mentésre kerülnek.

5.16 Elemcsere

1. Ez a mérőkészülék nagykapacitású lítium elemmel működik. Nyomja meg a "UP / elemtöltöttség" gombot. Ennek hatására kijelzésre kerül a műszerben lévő elem töltöttségi állapota. Normál esetben ez 2.7 ... 3.7 V.
2. Nyomja a ESC gombot a funkcióból való kilépéshez.
3. Ha az elemtöltöttség 2,7 V alatt van, akkor ezt az elemtöltöttség szimbólumának villogása jelzi. Ebben az esetben ki kell cserélni az elemet.
Vegye figyelembe: Amikor az elem már majdnem üres, akkor a műszer automatikusan kikapcsolódik, és a mentett adatok elvesznek.

6 Hulladékkezelés

MEGJEGYZÉS az elemekről szóló rendelethez (BattV)

Az elemeket nem szabad a háztartási hulladék közé tenni: a végfelhasználó törvényileg köteles visszaszolgáltatni őket. A használt elemek többek között leadhatók az erre szolgáló gyűjtőhelyeken vagy a PCE Deutschland GmbH-nál.